

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕНДРОПРОЕКТУВАННЯ» Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u> Спеціальність: <u>НЗ «Садово-паркове господарство»</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>6 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Лісового та садово-паркового господарства</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к. с.-г. н., доцент Циганська Олена Іванівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	tsyhanska@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Дендропроєктування» є обов'язковою компонентою ОПП Садово-паркове господарство.

Загальний обсяг дисципліни 180 год.: лекції – 32 год.; практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 120 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Наукові основи збереження та розмноження видів у декоративних насадженнях».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Виробнича практика», «Реконструкція та реставрація садово-паркових об'єктів».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Дендропроєктування» спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентності – розробляти рекомендації щодо створення стійких рослинних угруповань в урбанізованому середовищі з урахуванням основних принципів підбору деревних рослин.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Узагальнення відомостей про біологічні та декоративні особливості деревних рослин аборигенної та інтродукованої дендрофлори, їх відношення до факторів оточуючого середовища та формування у студентів творчого підходу до ландшафтного проектування системи зелених насаджень на різних об'єктах.. Особлива увага при цьому приділяється вивченню деревних рослин і їх відношення до зовнішнього середовища, природних декоративних властивостей дерев та кущів, основних композиційних елементів зелених насаджень і їх формування, принципів підбору і поєднання деревних рослин при створенні композиції, методик інвентаризації насаджень і дендропроєктування.

Завдання вивчення дисципліни

Після вивчення курсу «Дендропроєктування» студенти повинні орієнтуватись у видовому багатстві деревних рослин, знати відношення основних видів до дії різних екологічних факторів, особливості поєднання деревних видів у композиції, грамотно використовувати їх в садово-парковому будівництві.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері садово-паркового господарства та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність проектувати та реалізовувати заходи з інженерної підготовки території, будівництва, благоустрою, озеленення і утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів культурної спадщини та девастрованих ландшафтів.

СК 9. Здатність контролювати виробничу і проектну діяльність в галузі садово-паркового господарства.

СК 10. Здатність здійснювати технічні розрахунки в проектах, техніко-економічне обґрунтування і функціонально-вартісний аналіз ефективності проєктованих заходів.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

РН 1. Обґрунтовувати технологічні процеси інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства.

РН 10. Розробляти проекти об'єктів озеленення, садово-паркового господарства та ландшафтної архітектури, реставрації та реконструкції об'єктів озеленення, культурної спадщини; проектувати зимові сади в інтер'єрах офісних і житлових будівель, озеленення покрівель, оранжерейні і тепличні комплекси.

РН 11. Проектувати території площ, магістралей і вулиць, пішохідних зон, смуг відведення лінійних об'єктів, зон заміського відпочинку і туризму, лісопарків, територій лікарняних комплексів і курортів, санітарно-захисних зон, меліоративних деревних насаджень, реабілітації порушених ландшафтів техногенних територій.

РН 12. Створювати об'єкти озеленення різного призначення та підбирати комплекс робіт по догляду за рослинами у насадженнях.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність (робота з інформаційними джерелами), лідерські навички (реалізуються через створення здобувачами презентаційних матеріалів, робота в групах, робота в команді).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Вступна лекція. Предмет та завдання дисципліни.	2	-	8
2	Дендропроєкт - основа посадкового креслення.	4	2	8
3	Загальні відомості про декоративні властивості деревних рослин.	2	2	8
4	Фізіономічні типи дерев та кущів.	2	2	8
5	Деревно-чагарникові насадження як основа садово-паркових композицій	2	2	8
6	Типологія об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну. Фактори, що впливають на їхнє формування.	2	2	8
7	Основи планування садово-паркових композицій з врахуванням компонентів ландшафту	2	2	8
8	Класифікація садово-паркових ландшафтів.	2	2	8
9	Специфіка формування малого саду як основного	2	2	8

	об'єкта ландшафтного дизайну.			
10	Особливості підбору асортименту і поєднання деревних рослин при складанні дендропроєктів різних категорій насаджень.	2	2	8
11	Особливості проектування різних типів садово-паркових ландшафтів.	2	2	8
12	Сприйняття пейзажу.	2	2	8
13	Фізіономічні типи красивоквітучих дерев та кущів.	2	2	8
14	Класифікація ландшафтних експозицій в ботанічних садах і дендропарках.	2	2	8
15	Композиційні прийоми проектування ландшафтних об'єктів.	2	2	8
Разом		32	28	120

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	35	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	25	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	25	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	35	2 рази на семестр	Тестування
Разом		120		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основи

1. Дідур І.М., Прокопчук В.М., Панцирева Г.В., Циганська О.І. Рекреаційне садово-паркове господарство. Навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ 2020. 328 с.

2. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Львів: Світ, 2015. 456 с.

3. Прокопчук В.М., Мазур В.А. Декоративне садівництво і квітникарство. Навчальний посібник., Вінниця, 2011 р.

4. Гордієнко М.І., Гудзь М.М., Маурер В.М. Лісові культури. Львів: Камула, 2010. 608 с.

5. Кузнецов С.І., Пушкар В.В., Клименко Ю.О. Ландшафтне і архітектурне проектування. К., 2009. 61 с.

6. Жирнов А.Д. Пушкар В.В. Композиційні прийоми формування насаджень у ландшафтах міста. Навчальний посібник. К.: ДАККК і М, 2008. 60 с.

7. Маурер В. М. Декоративне розсадництво. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2007. 264 с.

Додаткові

1. Дідур І.М., Панцирева Г.В., Матусяк М.В., Циганська О.І. Ландшафтна архітектура: навч. посіб. Вінниця: ВНАУ, 2024. 361 с.

2. Дідур І.М. Прокопчук В.М. Циганська О.І. Циганський В.І. Газони. Технологічні особливості створення та експлуатації. Навчальний посібник. Вінниця ВНАУ. 2019. 293 с.

3. Терек О.І. Ріст рослин. Львів.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. 248 с.

4. Пушкар В.В., Сидоренко І.О. Дендропроєктування. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни. К, 2003. 55с.

5. Циганська О.І. Долінська О.М. Інвентаризація видового різноманіття роду *Spiraea* L. на території ботанічного саду «Поділля» ВНАУ та використання досліджуваних видів у створенні садово-паркових композицій. *Сільське господарство та лісівництво*. 2023. № 3 (26). С. 150-161. DOI: 10.37128/2707-5826-2023-3-11. URL: <http://forestry.vsau.org/en/particles/inventory-of-the-species-diversity-of-the-genus-spiraea-l-on-the-territory-of-the-botanical-garden-podillya-vnau-and-the-use-of-the-species-investigated-in-creating-garden-and-park-compositions>

6. Панцирева Г.В., Циганська О.І., Матусяк М.В., Оплаканська А.Б. Перспективи озеленення об'єктів спеціального призначення на прикладі території Храму Трьох Святителів ВНАУ. *Сільське господарство та лісівництво*. 2024. № 2 (33). С. 169-184. DOI:10.37128/2707-5826-2024-2-14 URL:<http://forestry.vsau.org/storage/articles/July2024/sFXMoMquhbSio62gxc3n.pdf>

7. Pansyryeva H., Tsyhanska O., Kozak Y. Features of the growth and development of decorative species of the genus *Paeonia* L. in the conditions of the architectural and exposition area of VNAU. In: *Ecology, Biotechnology, Agriculture and Forestry in the 21st century: problems and solutions*. Monograph. Edited by S. Stankevych, O. Mandych. Tallinn: Teadmus OÜ, 2024. P. 314-347.

8. Pansyryeva H., Tsyhanska O., Kozak Y. Bioecological features of growing *Viburnum opulus* and prospects for their use in landscaping. In: *Agroecology*,

agriculture, forestry and horticulture in the 21st century: problems and solutions. Monograph. Edited by S. Stankevych, O. Mandysh. – Tallinn: Teadmus OÜ, 2025. 344-376 p.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про благоустрій населених пунктів»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15#Text>
2. Наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства Про затвердження «Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0189-04#Text>
3. Наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства Про затвердження збірника «Норми часу (виробітку) на роботи з озеленення» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0027508-04#Text>
4. Наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства Про затвердження «Порядку визначення вартості робіт з догляду зазеленими насадженнями в Україні» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0958-05#Text>
5. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України Про затвердження «Правил утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів України»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06#Text>
6. Наказ Мінжитлокомунгоспу України Про затвердження «Норм матеріальних витрат при утриманні зелених насаджень»
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0340662-08#Text>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	10

3	Виконання контрольних робіт, тестування	8
4	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою)	6
	Всього за атестацію 1	30
	Атестація 2	
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6
6	Участь у роботі на практичних заняттях	8
7	Виконання контрольних робіт, тестування	8
8	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою)	8
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.